

Rok 1979. Správa obce. V místním národním výboru nebylo žádných změn. Předsedou je L. Hrubý a tajemníkem J. Svačina. V tomto roce bylo naplánováno započít se stavbou kulturního domu v Rájci, což se neuskutečnilo. Byla provedena na vytyčeném místě za domem T. Badala kanalizace. Byl vyčištěn potok, hodnota díla 1 200 Kčs. Opraven drážní podjezd a odtok vody upraven tak, aby voda pod mostem mohla odtékat. Hodnota díla 60 000 Kčs. Dokončen a upraven chodník v parčíku u rybníku, hodnota díla 5 000 Kčs. Opravena střecha Jednoty. Kulturní místnost je málo prostorná pro místní občany, kteří se zde schází při pořádání schůzí a společenských akcí. V této budově je také umístěna školní kuchyň a jídelna. Oprava této střechy činila 17 000 Kčs.

Z bytu pro učitele byla zbudována družina mládeže. V srpnu byla svolána místním národním výborem veřejná schůze s hojnou návštěvou občanů. Na tuto schůzi byl vyslán okresem poslanec, učitel Keznykl, který v první řadě oznámil občanům, aby se obec Rájec připojila k městu Zábřehu. Na této schůzi občané byli proti. Bylo rozhodnuto, aby každý místní občan podepsal, kdo je pro a proti sloučení. Členi MNV chodili do všech rodin. Dle údajů pro sloučení se Zábřehem bylo 13 místních občanů, 349 proti sloučení.

1. října 1979 se započala stavba nového mostu přes potok (na hlavní silnici). Hodnota díla 130 000 Kčs. Původní most byl mechanizací během dvou dnů odbourán. Jeho památka je v dokumentační kronice. Jak dlouho naši obci sloužil, není známo. Pan J. Neubauer mi říkal, že staří občané tvrdili, že pamatuje Švédy. Přes tento most přejelo v posledních letech mnoho těžkých nákladních aut, byl velmi dobře postaven, ale jeho prostor nevyhovoval takovým velkým nákladním autům. V přítomném čase projede naši vesnicí průměrně během pěti minut deset aut. Stavbu nového mostu prováděla správa okr. silnic. Postaven je z železobetonových propustí. Výška 1,50 m, šířka 2 m. Stavba byla ukončena 21. října. Touto stavbou se zlepšila autodoprava. Nebude tam snad tolik autohavárek, jak často bylo.

Zápis ze školské a kulturní komise v Rájci. Přítomní: J. Zikmund – předseda, Zd. Šrot, M. Benešová, Em. Ptáčková. Schůzi zahájil a řídil předseda školské a kulturní komise a OB s. Jar Sigmund, řed. školy. Zhodnotil všechny akce v r. 1979. Všechny naplánované akce byly splněny. Výsledek 115 kult. vzdělávacích akcí v tomto roce. Kladem všech akcí byla velká účast mládeže i občanů.

Spolek pro občanské záležitosti. Spolek projevuje stále stoupající úroveň. Projevuje se nejen v množství, ale i v úrovni všech zajišťovaných akcí. Mezi úspěšné akce v tomto roce patří: vítání občánků a prvňáčků ve škole, předávání legitimací, oslava Mezinárodního dne žen, důstojné rozloučení se zesnulými občany, návštěvy přestárlých občanů Rájce a také v sobotínském domově důchodců. V tomto roce bylo uskutečněno 15 přednášek a besed. Z toho několik přednášek pro dospívající mládež a pro občany přednášky cestopisné. Velmi se osvědčilo konat přednášky při členských schůzích a společně s několika organizacemi. Tím je zajištěna velká účast posluchačů. Průměrná účast je přes šedesát posluchačů. Na cestopisných osmdesát. Nejhodnotnější byla přednáška Ing. Rataje – Brazilské pralesy a Fr. Žáka o Turecku, místního cestovatele. Velmi zajímavou a poučnou přednášku o severomoravských hradech a zámcích přednesl Dr. Spurný ze Šumperka.

Činnost místní knihovny. Vypůjčky knih jsou zajištěny dlouholetým velmi obětavým knihovníkem Al. Štrampachem. Pravidelně půjčováno v neděli od 9:00 do 11:00 hodin. Počet čtenářů v roce 1979 byl padesát čtyři, počet výpůjček 2 100 knih.

Filmy: jsou využívány pro celovečerní promítání filmů pro školní mládež od ledna do konce dubna a od října do konce prosince. Je promítáno 2x měsíčně. Filmu jako doplňku je využíváno při oslavách k výročím, při schůzích Jednoty, při besedách o myslivosti, při setkávání členů svazu mládeže. Celkem 10 přednášek.

Vlastivědná činnost je zajišťována kronikářkou Em. Ptáčkovou. Jsou konány besedy nad kronikou, velkého zájmu se těší především u dospívající mládeže a starších občanů. Zápisy v kronice jsou zapisovány pravidelně a každoročně. Po schválení radou MNV byla v tomto roce zakoupena nová kronika a druhá fotodokumentační kronika.

Kronikářská soutěž. Kronikářka E. Ptáčková se zúčastnila kronikářské soutěže o cenu J. Kocourka. Obsadila III. místo v okrese a dostala čestné uznání.

Kultura. O kulturně společenské využití mládeže se staraly také společenské organizace MNV a NF. Svaz české požární ochrany Rájec měl v tomto roce velmi bohatou činnost, zajišťoval důstojným způsobem 100. výročí založení požární ochrany. Členové se účastnili na řadě veřejných požárních soutěží, konali karnevaly a estrády.

Činnost organizací. Bohatá byla činnost svazu české mládeže, který konal desítky soutěžních, tělovýchovných a branných akcí, dále zájezdy a karnevaly. Sokol zajišťoval po stránce tělovýchovné vycházky turistické v akci 100 jarních kilometrů a konal řadu vzdělávacích akcí. Český svaz žen pořádal karneval, přednášky a pomáhal při různých oslavách. V roce 1979 se připojila Československá strana lidová Rájec s dvěma akcemi. A to zájezdem a přátelským posezením při dechovce U Antonička.

Finanční komise MNV v Rájci. Finanční komise provedla 17. ledna kontrolu finančního hospodaření OB. Nebyly shledány žádné nedostatky. Inventarizace byla provedena k 30. listopadu 1979. Hodnota inventáře činí 46 394 Kčs. Inventář židli se nachází v kulturní místnosti, v Klubu požárníků, zapůjčené jsou do dětské družiny a zbytek je na půdě MNV v Rájci.

Akce zábavné, vzdělávací, tělovýchovné na rok 1980 byly zařazeny do jednotného plánu Rájce na základě předložených dílčích plánů. Jsou to akce, kterými se chtějí všichni pořadatelé podílet na kulturním vyžití občanů a mládeže. Chtějí přispět k tomu, aby lidé byli krásnější nejen svým zevnějškem, ale svým myšlením a také svým jednáním. Přispět k tomu, aby se zlepšily mezilidské vztahy, aby lidé byli ochotní poskytnout pomoc všude tam, kde bude třeba. Nemocným nebo při zlepšování životního prostředí. Aby život v naší malé, ale pěkné, nám všem drahé hanácké vesničce byl po roce ještě krásnější a pro všechny spokojenější a v míru.

Organizace školy. I. třída: 1. ročník – 7 dívek a 6 chlapců. 2. roč. – 6 dívek a 4 chlapci. Celkem 23 žáků. Vyučující s. řed. školy Jar. Sigmund. II. třída: 3. roč. – 5 dívek a 5 chlapců. 4. roč. – 5 dívek a 3 chlapci. Celkem v druhé třídě je 18 žáků. V obou třídách jest 41 žáků. V druhé třídě vyučuje A. Kapustíková. Náboženství učí dp. V. Vrtílek.

Družina mládeže. V družině mládeže je vychovatelkou VI. Budinská, provdala se v listopadu 1978 – VI. Neumanová. Od 7. března 1979 je na mateřské dovolené. Její nepřítomnost zastupuje v družině mládeže důchodkyně učitelka M. Brožková ze Zábřehu. U svěřených žáků je oblíbená. Provoz v družině: 10:45 až 16:00 hod. v pondělí a ve středu, 11:45 hod. až 16:00 hod. v úterý, ve čtvrtek a v pátek. Pro 29 žáků byl prostor, ve kterém družina mládeže pracovala, nevyhovující. Za dané situace během letošních prázdnin byly zbudovány dvě vyhovující místnosti. Jedna místnost z bytu učitele a druhá z kabinetu. Byl zaveden vodovod, zabudována okna a zakoupeny garnýže, záclony, nové stolky a na podlahy do obou místností byl dán jekor. Vymalování školy a jídelny provedl p. Řehák. Nátěr lavic a židliček, skříňek v obou třídách, nátěr oken provedl p. Friedl z Rájce. Odpracováno bylo 780 hodin. Díky patří všem za ochotu a pomoc. Je zde třeba do této pamětní knihy zaznamenati a poděkovati obětavému s. řediteli školy Jar. Sigmundovi za jeho velkou péči a obětavost ve prospěch naší školy, která pod jeho vedením je v pravdě stále krásnější a všude je příkladná čistota. Při této příležitosti je třeba poděkovat místnímu národnímu výboru za všecko, co pro školní potřeby obstarává. Druhá učitelská

sila je A. Kapustíková, je svědomitá, která dobře připravuje žáky do vyšších postupných ročníků. Školnicí je Zd. Fišnarová, která má ve třídách vzorný pořádek.

Prospěch žáků. Prospělo 40 žáků a 1 žák neprospěl. Byl zařazen do zvláštní školy. Zaostávajícím žákům bylo pomáháno doučováním po vyučování v družině mládeže, uč. Brožková.

Chování žáků. Nebyla snížena žádnému žákovi známka z chování. Naopak bylo uděleno dvacet pět pochval za příkladnou práci a chování ve škole i mimo školu, za pomoc přestárlým občanům a mladším žákům. Zapojení žáků při oslavách v obci: únorové oslavy, květnové oslavy, Velká říjnová socialistická revoluce, tělovýchovný den k Mezinárodnímu roku dítěte. Při jarních směnách žáci dělají pořádek na hřišti a před školou a parčíku.

Kroužky na škole. Dopravního kroužku byla vedoucí učitelka Vl. Neumanová a zdravotního učitelka A. Kapustíková. Družstvo žáků na soutěži v Zábřehu se umístilo na 3. místě.

Rozpočet pro školní rok činil 12 500 Kčs. V pionýrské organizaci zapojeno 20 žáků.

Spolek rodičů a přátel školy. Bylo zajištěno pět přednášek při schůzích: lékařská a výchovná. Pomáhali při tělovýchovném dni. Předseda SRPŠ – Mir. Hojgr, místopředseda V. Blanka, jednatel A. Domesová. Pokladník: A. Badalová. Členi výboru: J. Jabůrek, J. Schneider, J. Žáková a Em. Hrubá.

Přidělen školní pozemek. JZD Dubicko darovalo žákům za místní školou 28 záhonů. Na záhonech si žáci místní školy zasadili ředkvičku, mrkev a květiny, které okopávali a polévali. Vypěstované bylo předáno do školní kuchyně.

Sbor pro občanské záležitosti v Rájci. Předsedou – Z. Šrot. Bylo provedeno 36 návštěv u starších občanů u příležitosti jejich narozenin a byla jim předána malá pozornost. 11. března byli účastní na oslavách Mezinárodního dne žen v Klubu požárníků. 27. května bylo slavnostní vítání narozených dětí v tomto roce. Uskutečněna návštěva v sobotínském domově důchodců u p. Šínové a L. Bartoše – rájeckých občanů s vánočními dárky. Další návštěvy u místních občanů a to: R. Kónika, E. Ratscherové, Bož. Theimerové, Růž. Vaňourkové, An. Kubíčkové. Přestárlí občané přijímali blahopřání s pocitem radosti a s vědomím, že dnešní společnost na ně nezapomíná.

Hodnocení ČSŽ. Čestného uznání dosáhly ženy z Rájce za aktivní činnost a splnění závazku v roce 1979. Bylo uděleno Okresním výborem Českého svazu žen Šumperk. Při zlepšování životního prostředí odpracovaly 852 hodin. Pomoc v zemědělství 1 860 hodin, a to při okopávce cukrovky a jiných polních pracích. Ženy závazek splnily ve sběru léčivých rostlin a to 84,5 kg šípku a 16 kg bezinek. Provedeny byly čtyři členské schůze s celkovou účastí 95 členů a 7 schůzí výborových. Celkový stav 53 členek. V březnu byly dány ženám nad 75 roků květinové dary. Ženy se zúčastnily prvomájových oslav při lampionovém průvodu naší vesnicí. Na vítání narozených dětí byl dán příspěvek 200 Kčs. A na Mezinárodní den dětí bylo dáno 300 Kč. V červenci byl uspořádán táborák pro děti, kde bylo i mnoho dospělých. Při oslavách 100. výročí požární ochrany v Rájci byl ženám předán diplom za úspěšnou práci a aktivní činnost při vypomáhání na různých požárnických akcích. Český svaz žen v naší době pracuje a zapojuje se ve všech akcích ve prospěch a zkrášlení naší vesnice. Dobře by se nám v té naší vesničce žilo, jenom aby ve světě míru bylo!

Turistický oddíl v Rájci. Turistický oddíl mládeže – Sokol Rájec byl i v tomto roce dobře hodnocen. V oddíle zaznamenáno a uskutečněno 12 turistických vycházek o celkové délce 224 km, na kterých členové oddílu našlapali souhrnně 3 484 km. V oddílu je 31 členů, těchto vycházek se zúčastňují i nečlenové. Významné akce oddílu: 25. března zahájení 100 jarních kilometrů v Bohutíně. 19. května účast na okres. branně turistických závodech mládeže, které byly pro mládež z Rájce velmi úspěšné. Umístění: I. místo Mir. Baldermannová, J. Minářová, II. místo M. Hrubá, E. Šimorová, III. místo Lid. Jabůrková, Dag. Ptáčková. 8. září byl okresní sraz v Hynčíně pod Sušinou. 23. června zájezd Frenštát pod Radhoštěm – Kopřivnice – Rožnov. 5. října oddíl uskutečnil předvečer výročí překročení naší hranice Československou armádou u Dukly táborák, jako předspartakiádní ohňové poselství spojené se stezkou odvahy a nočním pochodem Jestřebí – Skalička – Ráječek – Rájec. V této turistice je zapojeno mnoho dětí i dospělí se zúčastňují. Vedoucí je dlouholetá J. Rabenseifnerová a pomocník Al. Maixner a J. Špaček ze Zábřehu.

Český myslivecký svaz v Rájci. Svoji činnost během roku zaměřoval hlavně na lesní zvěř, její ochranu a zlepšení zdravotního stavu. Schůzová činnost probíhala podle plánu práce. Docházka na schůzi byla téměř 100 %. Členové provedli přednášku s filmem pro školní mládež a občany vesnice zaměřenou k měsíci myslivosti a ochrany přírody. Všichni členové byli účastní květnové brigády pro Lesní závod Zábřeh a to: při vysazování lesních stromků v Postřelmůvku. Během roku se členové zúčastnili brigád a různých akcí v naší obci pořádaných místním národním výborem. Na úseku myslivosti se v zimních měsících starali o řádné přikrmování lesní zvěře, aby nestrádala. Téměř celý rok bylo zajišťováno dostatečné množství krmiva objemného i jadrného. Plán odstřelu spárkaté zvěře byl splněn. Pro nízké stavy odstřelu zvěře zajecí byly odesílány vývrhy ke kontrole do veterinárního ústavu v Jihlavě. Bylo také zjištěno, že srnčí zvěř nemá dobrý zdravotní stav, a proto bylo přikročeno k předkládání zvláštní směsi ke krmení, která obsahuje léčiva pro zlepšení zdravotního stavu této zvěře.

Fer. Vašíček, předseda svazu mysliveckého v Rájci, se dožil 80 roků. Zastával mnoho let předsedu mysliveckého svazu v Rájec. Myslivecký svaz na jeho počest uspořádal slavnostní schůzi svazu, kde mu všichni členové organizace blahopřáli, předali dárek a poděkovali za jeho dlouholetou a svědomitou práci v oboru myslivosti. Zároveň se s ním rozloučili. Vzhledem k jeho zdravotnímu stavu. Ferd. Vašíček do budoucna nebude myslivost provozovat a ze svazu vystupuje. Během celého roku byly prováděny přípravy na sloučení mysliveckého sboru Rájec se sdruženími jiných obcí v rámci sloučení mysliveckého sdružení. Nový celek vzniknul od 1. ledna a bude zahrnovat obce: Rájec, Zvole, část obcí Lukavice, Jestřebí a část města Zábřehu, Lupěné a Skalička. Poslední dobou byl uskutečňován odchyt živých zajíců a byli posíláni do zahraničí.

Československý svaz mládeže v Rájci. Plán práce v tomto roce byl splněn a zaměřen na akce, které se setkaly s úspěchem. Pracovali při všech směnách NF. Také spolupráce s pionýrskou organizací probíhala úspěšně. Pro pionýry uspořádali svazáci spolu s požárníky lyžařské závody. Další akce: turnaj v šachu, branný závod. Také připravili pro školní děti kreslení na silnici před klubovnou mládeže. Děti ze všech tříd místní školy v této soutěži pěkně kreslily. Každé dítě dostalo malou odměnu. Před Vánoce měli pionýři na klubovně vánoční besídku. Politické školení svazů vede s. Fr. Pavlů a s. Novotný. Literární kroužek připravuje na veřejné oslavy v naší obci literární pásmo. A to na výročí února, na MDŽ a 9. května. Zajistili dvě přednášky, a to o společenském chování a severomoravských hradech a zámcích. Přednášel Dr. Spurný, vědecký pracovník se Šumperka. Vzpomněl dávné slávy a historii zámků na Sev. Moravě. Přednáška byla velmi zajímavá. Občané měli mnoho dotazů, které jim byly Dr. Spurným vysvětleny. Uspořádali dva zájezdy do Prahy, zúčastnili se několika závodů: lyžování, plavání, turnaj ve stolním tenise.

Československá strana komunistická Rájec, místní organizace. Předsedou je Jos. Novotný a jednatelem J. Svačina. Má 10 členů základních. Bylo 12 schůzí členských a 24 výborových. Zúčastnili se všech společenských a vzdělávacích akcí. Při výpomoci v JZD a jiných brigád ve prospěch a úpravě naší obce odpracovali 360 brig. hodin.

Československá strana lidová Rájec, místní organizace. Předsedou je P. Bartoš ml., jednatelem E. Ptáčková. Výbor se schází 1x v měsíci a členská 4x během roku. Na výroční schůzi byli přítomni členi z Leštiny, Zvole a Dubicka. V tomto roce bylo uskutečněno „Slavnostní posezení s hudbou“ u lesa a společný zájezd. Brig. hodin v zemědělství odpracováno 420 hod. Ve prospěch naší obce bylo odpracováno 60 hod.

Narozeno celkem 7 dětí.

V roce 1979 v naší obci zemřeli tito občané. A. Müllerová, důchodkyně, zemřela po dlouhé nemoci 19. září ve věku 84 let. Pochována na hřbitově ve Zvoli. M. Hrochová zemřela 7. února ve věku 7 let po dlouhé nemoci, kterou prožívala od svého narození. Pochována ve Zvoli. S. Fričar zemřel po krátké nemoci dne 9. června ve věku 65 let. Pochován je ve Zvoli. Byl pracovitý a místními občany oblíben. Hrubý zemřel po krátké nemoci 5. srpna ve věku 73 let. Pohřeb byl v obřadní síni městského krematoria v Šumperku. Byl celý život zaměstnancem státních drah. Ing. Vl. Blažek, ministr dopravy, v soustrastném telegramu ocenil jeho poctivou a vysoce odpovědnou práci i jeho řemeslnou zručnost. Měl chlapský, otevřený, ale vysoce lidský přístup ke všem spolupracovníkům. Byl jmenovaným ministrem dáván za vzor těm, kteří zvláště v obtížných situacích v provozu tyto vlastnosti postrádali. Rovněž místním občanům pomáhal při výstavbě svou tesařskou dovedností. Občan byl oblíben. Al. Liflerová zemřela po krátké nemoci 21. října ve věku 90 let. Zemřela na stáří. Vychovala sedm dětí a celý život byl vyplněn prací. Nikdy neměla „na různých ustláno“. Dožila se 90 let. Všichni tito zemřelí občané byli doprovázeni za velké účasti místních občanů na jejich poslední cestě.

Zpráva požárníků v Rájci 1979. Všichni členové se zapojují do všech akcí. Výborových schůzí bylo 14 a 9 členských. Při „Závodu míru“ zúčastnilo se 16 členů. Při májových oslavách v naší obci průvodu se zúčastnilo 20 členů ve vycházkových stejnokrojích. 27. února byly uspořádány dětské lyžařské závody. 16. července pořádali I. letní karneval, 17. července v neděli uskutečněna „Módní přehlídka“ Hedvy z Moravské Třebové, lidem se to líbilo, přehlídka byla doprovázena koncertem hudby z Uničova. 21. června započali s oslavami 100. výročí požárního sboru v Rájci. Oslavy trvaly tři dny. 27. července byla slavnostní schůze v Klubu požárníků, která byla zahájena státní hymnou. Této slavnosti schůze se zúčastnilo mnoho místních členů a pozvaných hostů. Z okresního výboru byl přítomen s. Řinčil a s. Kapl, za krajský výbor s. Berka, za okrskový výbor s. Verner a ostatní přispívající členové. Hlavní referát k stoletému trvání sboru přednesl Zd. Šrot. Bylo uděleno mnoho odznaků za 20 let věrnosti požárního sboru a za příkladnou práci a jiné zásluhy. Byla to schůze slavnostní. 28. července byl pořádán letní karneval. Dne 29. července byl pořádán odpoledne slavnostní průvod požárníků od požární zbrojnice do areálu Klubu požárníků u lesa. Při této příležitosti byl položen věnec k pomníku padlých v první světové válce. Po příchodu do Klubu požárníků byl slavnostní nástup. Následoval projev ke stoletému trvání požární ochrany v Rájci. Následovala ukázková cvičení s ruční stříkačkou, kterou zakoupili zakládající členové. Požární útok dětí i dospělých s agregátem. Školní děti zacvičoval J. Ptáček ml. Návštěvníci si prohlédli starou techniku. V průvodu vesnicí i celé odpoledne vyhrávala dechová hudba z Hluku od Uherského Hradiště. Hudebníci byli v jejich překrásných krojích. Hostů bylo přítomno z dalekého okolí a ráječtí rodáci se sjeli ze všech krajů naší vlasti. Při této akci, kde bylo několik tisíc návštěvníků, bylo potřeba na zajištění oslav velké a obětavé práce všech požárníků. Závěrem je třeba poděkovat požárnímu sboru, že se starají o kulturu v naší obci a pomáhají všude, kde je potřeba. V tomto roce odpracovali 1 486 brig. hodin.

Onemocnění a nemoci v tomto roce. V Rájci měli žloutenku: jedna žačka a jeden dospělý muž. Několik občanů bylo operováno: operace ledvin, žlučníku a jiné neduhy.

Počasí a teplota v roce 1979. Leden: začátkem ledna byl náhlý přelom počasí. 30. prosince 1978 bylo +14 °C a 1. ledna -18 °C. Napadlo mnoho sněhu a průměrná teplota +5 °C a -28 °C. Únor: V únoru po celý měsíc byl sníh. Průměr. tep. +10 °C a -17 °C. Březen: 19. března byl krásný slunný den. Průměr -6 °C a +23 °C. Duben: byl celkem chladný, ale byly zelené Velikonoce. Několikrát padal sníh, který roztál. Průměr -1 °C a +26 °C. Květen: Bylo celkem krásné slunné počasí. V květnu pršelo pouze jednou. 18. května bylo +26 °C, 20. května +32 °C, 21. května +36 °C. Byl nejteplejší květen od roku 1927. Průměr +1 °C a +41 °C. Červen: Dne 1. června bylo +43 °C. Ke konci června byly časté dešťové přeháňky. Na mnoha místech naší vlasti byly povodně, u nás byla povodeň na řece Moravě. Průměr +9 °C a +42 °C. Červenec: Nebyl tak teplý jak předešlé měsíce, celkem chladno, průměr +6 °C a +36 °C. Srpen: Bylo slunné teplé počasí, bez deště. Pořádně zapršelo 27. srpna. Průměr +5 °C a +40 °C. Září: Počasí chladnější pouze 2x pršelo. Noci chladné a přes den teplo. Ku příkladu ranní teploty +1 °C a v poledne +24 °C. Průměr: +1 °C a +29 °C. Říjen byl celkem chladný, 6. října byla nejchladnější noc -3 °C a na Slovensku -8 °C. Před našimi hody všechny květy zmrzly. Listopad: 2. listopadu pršelo a 3. listopadu bylo -2 °C. První sníh napadl 6. listopadu. V listopadu průměrná teplota -3 °C a +19 °C. Prosinec: Do 14. prosince bylo mnoho slunných dnů. Na Štědrý den ráno +3 °C, v poledne slunce svítilo a bylo +16 °C a na Boží hod rovněž tak a koncem měsíce začalo mrznout. Prům. -8 °C a +16 °C, celý měsíc bez sněhu.

JZD „Rozvoj“ Dubicko r. 1979. Uplynulý rok byl předposledním rokem šesté pětiletky a jeho plnění bylo v mnoha případech splněno. Přes značné potíže, které byly způsobeny nepříznivými klimatickými podmínkami, podařilo se ve většině ukazatelů plán splnit. Průměrný hektarový výnos obilovin byl 43,8 q. Velmi dobrou sklizeň měla ozimá řepka, na státní nákup bylo dáno v červenci 2,45 q řepky. Také středisko zeleniny se svými úkoly vyrovnalo dobře na 105,8 %.

Výnos obilovin celkem za rok 1979. V živočišné výr. plánovaná produkce překročena o 374 000 Kčs. To zejména zásluhou mléka, jehož výrobu proti plánu zvýšili o 167 000 litrů. Při dosažené výborné užitkovosti na 1 dojnici, což představuje meziroční nárůst 120 l mléka. Plán masa nebyl splněn, přitom bylo splněno přírůstkem u skotu a pouze průměrný u vepřů. V sušárenských výkonech byl plán překročen o 302 tun úsušku. Přidružená výroba se s plánovanými ukazateli vyrovnala a překročila výrobu radiátoru o 30 000 Kčs. Hodnocení celodružstevního závazku, který byl nejen splněn, ale i překročen činí 1 934 000 Kčs.

Kulturní komise, předseda St. Nevtipa z Rájce. Rozpočet na kulturu byl plánován na 400 000 Kčs, který nebyl vyčerpán o 36 000 Kčs. Bylo zajištěno pět zájezdů na divadelní představení do Olomouce a Šumperka. U Černého moře v Bulharsku strávilo dovolenou 37 družstevníků a rodinných příslušníků, na rekreaci 34 členů a 4 členi v zahraničí. Na pionýrskou rekreaci jelo 42 dětí členů JZD. Uskutečněny byly dva pětidenní rekreační zájezdy do Píšťtan a Karlových Varů a tři jednodenní zájezdy pro důchodce. Zúčastnilo se celkem 271 členů. Tematické zájezdy pro pracovníky jednotlivých úseků: tři zájezdy na fotbalové mezinárodní utkání. V listopadu se uskutečnilo první setkání důchodců družstva, které mělo zdařilý průběh a bylo dobře hodnoceno. Předseda družstva Ing. Vachutka děkoval důchodcům za výpomoc v práci, a to v zemědělství. „Bez jejich pomoci bylo by nemyslitelné, aby se včas vše sklídilo“.

Sociální komise vyplácí pravidelně měsíčně příspěvek ke starobním důchodům a to těm, kteří z těch prvních družstevníků mají malý důchod. V počtu 121 případů spolu s trvalými příspěvky vyplatilo družstvo „Rozvoj“ v tomto roce 167 000 Kčs.

Celkový výnos	Zaseto hektarů	Výnos z 1 hektaru
pšenice ozimá a jarní	320 ha	45,6 q
oves	276 ha	44,8 q
ječmen	300 ha	42,9 q
žito	75 ha	20,3 q
řepka ozimá	155	23,6 q

JZD Farma Rájec. Předsedou je Jos. Kruš. V horním kravíně je 98 dojníc, které poklízí pět žen z Rájce, dvě ženy ze Zvole a jedna žena z Květina. V dolním kravíně poklízí jalovice dva muži a dvě ženy. V prasárně poklízí prasnice a selata dvě ženy. Další zaměstnanci jsou dva hlídači a jedna vrátná.

Průměrný denní přírůstek jalovic je 0,841 kg, jsou na 2. místě. Denní průměr na 1 dojnici je 10,83 l a jsou na 4. místě v družstvu. Začátkem jara probíhala nemocnost selat a přes všechno opatření nedosáhly lepších výsledků (sípavka). Končím obsáhlý záznam tohoto roku s pevnou myšlenkou, že nový bude zase lepší pro nás všechny, kteří moznou rukou si dobýváme chléb náš vezdejší. Místní národní výbor se svědomitě staral o plnění všech daných úkolů, stále sledoval a hodnotil práci všech organizací NF. Dbal také o zvelebení obce s finančními prostředky v rámci rozpočtu.

1980. Místní národní výbor v Rájci. Předsedou MNV v Rájci je L. Hrubý, tajemník J. Svačina. V místním národním výboru nebylo v tomto roce žádných změn. Schůze MNV-NF se konaly pravidelně podle plánu. Mnohé úkoly byly projednány na veřejných schůzích se všemi občany. Místní národní výbor a všechny složky NF usilují o pořádek a pěkný vzhled obce. Je možno poznamenat, že všechny plánované úkoly byly splněny, až na plánovanou stavbu kulturního domu. Tento plán se neuskutečnil, poněvadž tato stavba nebyla úřady povolena.

Práce MNV v Rájci: oprava veřejného osvětlení – 18 000 Kčs, kanalizace u zvonice – hodnota díla 7 000 Kčs, úprava parku u rybníka – hodnota díla 3 000 Kčs. Další akce jsou udány u jednotlivých složek NF.

Činnost ŠKK při MNV a OB v Rájci. Předseda komise s. J. Sigmund seznámil členy komise s programem. Členi komise: Fr. Sitta, Al. Štrampach provedli kontrolu finančních dokladů a zápisů v pokladní knize, nebyly zjištěny žádné závady. Předseda s. J. Sigmund podal zprávu o plnění plánu kult. vzdělávacího v roce 1980 a vypracoval celoroční plán na rok 1981. V roce 1980 byly splněny všechny naplánované kulturně vzdělávací akce.

Osvětová beseda zajišťovala pravidelně 2x za měsíc promítání filmů pro školní mládež a to: od října do dubna s průměrnou účastí 67. Filmů bylo využíváno také jako doplněk při výročních schůzích TJ Sokol Rájec a při školení CO. Přednášek a besed bylo uskutečněno celkem dvacet s tematikou výchovnou, lékařskou, cestopisnou a protipožární, bezpečnostní a ateistickou. Průměrná účast na přednášce byla 45. Největší účast je na přednáškách cestopisných a to kolem 80 občanů. Ke všem výročím byly zajištěny oslavy s kulturním programem žáků z místní školy a školy mateřské, členů ZO SSM. Jsou zajišťovány filmy s tematikou k výročí. Největší účast mládeže a občanů je na oslavě 9. května na lampionovém průvodu vesnicí k pomníku padlých v první světové válce. Požární sbor se účastní vždy v pěkných stejnokrojích. Za doprovodu hudby je položen věnec k pomníku padlých vojáků ve světové válce. V tomto roce se Rájec zúčastnil jako samostatná obec při oslavách 1. máje v Zábřehu. I zde byla také hojná účast občanů z Rájce. Velkou záslužnou prací nejen výchovnou, ale i politickou uskutečňuje spolek pro občanské záležitosti. Byly to akce pro nejmenší od kolébky až pro přestárlé občany. Není ani zapomináno na životní jubilea přestárlých občanů a na návštěvu sobotínského domova důchodců, kde jsou tři občané z naší obce Lad. Bartaš, M. Šínová a Šebestová. Návštěva tyto naše staré občany velice potěší.

Plán práce pro kulturně vzdělávací akce na rok 1981 byl vypracován podle plánu po předložení dílčích plánů celoročních. Člen školské kulturní komise a předseda svazu pro občanské záležitosti je v naší obci Zd. Šrot. Členi: E. Hrubá, M. Valouchová, Al. Badalová, jednatelka S. Fričarová, Jar. Balcárek. Scházeli se jednou měsíčně a byl připraven plán na další měsíc, akce podle plánu. Každý člen má uložené úkoly. Byly provedeny následující akce: vítání občánků do života, vítání prvňáčků na zahájení školního roku, písemné gratulace k životním jubileím přestárlých občanů, osobní návštěvy v sobotínském domově důchodců a rozloučení s občany z Rájce při pohřbu.

Knihovna v naší obci. Dle údajů knihovníka Al. Štrampacha místní knihovna má celkem 1 200 svazků knih. Počet vypůjčených knih je 2 063 u 54 čtenářů. Knihovnik se snaží plán plnit, ale rok od roku je plán v počtech vypůjček čtenářů zvyšován a počty dětské literatury jsou malé. Půjčovní den i v roce 1980 byl vždy v neděli od 9:00 do 11:00 hodin. Al. Štrampach už tuto práci pro všeobecné vzdělání místních občanů nezištně a obětavě koná 30 roků. Bud' mu vzdán dík za tuto oběť ve prospěch nás všech. Do další třicítky mu všichni přáli zdraví a hodně úspěchů.

Kronika. Kronikářka E. Ptáčková věnuje této práci veškerý volný čas. Patří jí uznání a poděkování nás všech za tuto pečlivou a záslužnou práci. Zápisy byly provedeny za rok 1979 v termínu a jsou připravovány písemné podklady za rok 1980 úspěšně a pečlivě, je ke každému písemnému zápisu vedena i fotodokumentace v nově zavedeném albu. Kronika byla předvedena při schůzích MNV-NF. Toto hodnocení psaní kroniky do zapsání této knihy mě dal předseda kulturní a školské komise s. J. Sigmund.

Školní rok 1979/1980. Vyučování bylo slavnostně zahájeno dne 3. září. Byli přítomni: předseda pro občanské záležitosti Z. Šrot, za svaz žen D. Kunrtová, kronikářka E. Ptáčková, Vl. Hrubá. Každý v krátkosti přivítal žáky a hlavně malé prvňáčky, bylo jim popřáno zdraví a úspěchů v novém školním roce. Velmi pěkně zahájení měl ředitel školy J. Sigmund.

Počty žáků: I. třída – 1. ročník: 6 žáků – 2 dívky, 4 chlapci. I. třída – 2. ročník: 13 žáků – 7 dívek, 6 chlapců. VI. třídě celkem 19 žáků. Vyučující Jar. Sigmund, ředitel školy. II. třída – 3. ročník: 11 žáků – 6 dívek, 5 chlapců. II. třída – 4. ročník: 10 žáků – 5 dívek, 5 chlapců. V II. třídě celkem 21 žáků. Vyučující An. Kapustíková.

Družina mládeže. Do družiny mládeže přihlášeno 29 žáků. Provoz byl: pondělí a středa od 10:45 hodin do 16:15 hodin. V úterý, čtvrtek a pátek od 11:40 hodin do 16:15 hodin. Vychovatelka Vl. Neumanová.

Prospěch žáků: prospělo všech 40 žáků a nebyla snížena známka z chování. Zaostávajícím žákům je poskytována pomoc doučování v družině mládeže. Za příkladně plnění úkolů, chování ve škole i mimo školu, pomoc starším a nemocným uděleno bylo 28 pochval v obou třídách a zapsáno na vysvědčení. Pochvaly byly uděleny před žáky I. a II. třídy.

Zapojení žáků: oslavy ke všem výročím, kulturní programy. Zdravotní kroužek – účast na okresní soutěži v Šumperku. Plavecký výcvik v bazénu v Zábřehu a to 1. a 2. ročník.

Tělovýchovná slavnost u lesa. Tato slavnost byla velmi dobře připravena díky vyučujícím. Slunce krásně hřálo, byl to radostný dětský den.

Zdravotní stav žáků. Byl jeden případ žloutenky žákyně 2. ročníku. Na okrese byla vyhlášena karanténa. Některé školy na okrese byly uzavřeny a nebylo vyučování. Zákaz konání akcí pro veřejnost a to ve škole i v jídelnách. V rámci okresu obdobné nařízení, až do odvolání.

Inspekce: V měsíci září provedl okresní škol. inspektor Fr. Jurásek. Kladně byla hodnocena práce obou vyučujících i dosažené výchovné a vzdělávací výsledky byly inspektorem vysoce hodnoceny.

Jako kronikářka místní obce musím zde do této knihy zapsat. Naše škola i třídy jsou velmi pečlivě a čistě udržovány. Učitelé jsou dobří pedagogové. Naši žáci, kteří každým rokem postupují do školy v Zábřehu, patří, dle zjištění, k těm nejlepším, za což patří uznání našim vyučujícím ze základní školy v Rájci. Zmíněna jest estetika prostředí v celé škole a zbudování nových vyhovujících prostorů pro družiny mládeže.

Rozpočet školy: 18 000 Kčs na běžné výdaje. Mimořádný rozpočet 25 000 Kčs: na nátěr lavic v obou třídách, který provedl R. Friedl. Zbudování nových regálů v kabinetě, provedli J. Puchr a J. Sigmund. Rozebrání nevyhovující kůlny provedl J. Sigmund a M. Motka, bez odměny. Byl zhotoven překlad odpadové jímky, provedli J. Puchr, J. Sigmund. Byl natřen plot v zahradě a troje dveře v kotelně. Výměnu dvou motorů v kotelně provedl Lad. Balcárek. Zakoupeno 12 skříněk pro dvě třídy a družinu mládeže, 6 stolků do obou tříd.